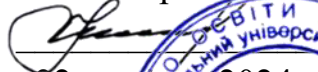

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова Приймальної комісії

 ІГОР ЦЕПЕНДА
«22» квітня 2024 р.

ПРОГРАМА
фахового випробування з
Оснoв психології
для зарахування на перший рік навчання за освітнім рівнем бакалавра за
спеціальністю 053 Психологія

(освітньо-професійна програма «Психологія»; освітньо-професійна програма
«Реабілітаційна психологія»)

на основі освітнього рівня бакалавра, магістра
(освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) у 2024 році

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника
Протокол № 1 від 22.04. 2024 р.

Івано-Франківськ – 2024

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з “Основи психології” є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ОР бакалавра за спеціальністю 053 Психологія при прийомі на навчання на основі освітнього рівня бакалавра, магістра (освітньо-кваліфікаційного ступеня спеціаліста) за іншою спеціальністю до Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника у 2024 році.

Програма містить основні питання з «Основи психології» та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Психологія – як основна наука в системі людинознавства.
2. Психологія як теорія і практика. Психологія як наука.
3. Побутова, буденна, емпірична психологія. Природничо-соціальний характер психології.
4. Зв'язок психології і філософії. Місце психології в системі класифікації наук.
5. Психологія та природничі науки. Психологія і технічні науки. Психологія та педагогіка.
6. Основні тенденції розвитку сучасної психології. Система психологічної науки.
7. Принципи психології.
8. Метод. Метод самоспостереження та метод спостереження. Метод експерименту.
9. Метод бесіди. Метод тестів. Метод соціометрії. Метод аналізу продуктів діяльності. Метод анкетування. Метод узагальнення незалежних характеристик. Метод самооцінки. Генетичний метод.
10. Психологія особистості. Особистість, її місце в системі психологічних знань, багатоплановість тлумачення особистості в психології.
11. Передумови розвитку особистості.
12. Поняття про темперамент. Фізіологічні основи темпераменту.
13. Властивості нервової системи. Тип вищої нервової системи та темперамент. Коло психічних якостей, які характеризують темперамент.
14. Типи темпераменту та їх психологічна характеристика.
15. Темперамент та діяльність людини. Роль темпераменту в діяльності.
16. Властивості темпераменту та особливості навчання та виховання.
17. Роль темпераменту у психічній діяльності та поведінці. Індивідуальний стиль діяльності.

18. Характер. Поняття про характер.
19. Характер та індивідуальність людини.
20. Структура характеру і його властивості.
21. Риси характеру та відношення особистості.
22. Характер і темперамент. Вчинок і формування характеру.
23. Природні та соціальні передумови характеру. Акцентування характеру.
24. Здібності. Поняття про здібності. Структура здібностей.
25. Кількісна та якісна характеристика здібностей. Загальні та спеціальні здібності. Творчі здібності. Талант, його походження і роль праці в його формуванні та реалізації.
26. Задатки та здібності.
27. Природне та набуте в здібностях. Проблема спадковості в здібностях.
28. Розвиток здібностей. Креативні здібності. Вивчення здібностей.
29. Вольові якості особистості: рішучість, самостійність, цілеспрямованість, сміливість, мужність, витримка.
30. Природа та структура вольової дії.
31. Структура вольової дії: попередня постановка мети, боротьба мотивів, обговорення та прийняття рішення, виконання, боротьба з реальними зовнішніми і внутрішніми перешкодами, завершення вольового акту, вольова поведінка.
32. Мотивація та воля. Перешкоди, що зумовлюють виникнення вольової регуляції: зовнішні (час, простір, протидія людей, фізичні властивості речей тощо) і внутрішні (відношення та установки, хворобливий стан, втома, тривога, страх, небажання).
33. Психологічні механізми вольової регуляції. Критерії волі.
34. Індивідуальні особливості волі (сила, слабкість, лінощі, абуляція, апраксія). Виховання вольових якостей та їх формування у дітей. Самовиховання волі. Умови успішного самовиховання.
35. Спілкування. Спілкування як комунікативна діяльність людини.
36. Мовне спілкування. Особливості, види й функції мовного спілкування.
37. Змістова характеристика спілкування. Основні постулати нормального спілкування.
38. Вербальні й невербальні системи передавання повідомлення, інформаційний аспект спілкування.
39. Психологія безпосереднього контакту. Структура контакту. Засоби здійснення контакту.
40. Вплив людини на людину в контакті. Основні рівні спілкування людини в безпосередньому контакті.
41. Проявлення соціальної позиції, ролей і норм протягом безпосереднього контакту.
42. Структура спілкування. Мотиви спілкування. Засоби спілкування. Механізми спілкування. Установки й еталони спілкування. Шаблони й стереотипи спілкування.
43. Конфлікти й причини їх виникнення. Профілактика й розв'язання конфліктів. Принципи позитивного спілкування.

44. Відносини, стосунки та ставлення. Міжособистісні стосунки. Взаємодія. Взаєморозуміння. Ставлення.
45. Кризи становлення особистості.
46. Кризи професійного становлення. Професійна ідентичність особистості.
47. Кризи сімейного становлення.
48. Психологічний аналіз протиріч і конфліктів у професійній, сімейній взаємодії, шляхи їх запобігання та вирішення. Кар'єрний ріст.
49. Цілепокладання. Мотивація досягнень.
50. Творчість як шлях розвитку життєвого шляху особистості.
51. Соціальна психологія як самостійна галузь науки. Її предмет, об'єкт та структура.
52. Завдання та функції соціальної психології.
53. Основні поняття соціальної психології.
54. Взаємозв'язок соціальної психології з іншими галузями знань.
55. Соціальна психіка та її функції.
56. Поняття методології науки. Методологічні принципи соціальної психології.
57. Особливості та етапи проведення соціально-психологічного дослідження.
58. Загальна характеристика розвитку вітчизняної соціальної психології.
59. Класифікація та загальна характеристика методів дослідження в соціальній психології.
60. Спостереження та експеримент в соціальній психології.
61. Опитування: види та суть.
62. Тестування в соціальній психології.
63. Метод вивчення документів.
64. Соціометрія та референтометрія.
65. Передумови виникнення соціальної психології в надрах філософії та соціології.
66. Перші соціально-психологічні концепції та їх вплив на становлення та розвиток соціальної психології («психологія народів», «психологія мас», «теорія інстинктів соціальної поведінки»).
67. Експериментальний період у розвитку соціальної психології.
68. Основні теоретичні напрями західної соціальної психології.
69. Особливості становлення та розвитку вітчизняної соціальної психології.
70. Проблеми особистості у соціальній психології.
71. Активність особистості як форма її взаємодії з суспільством.
72. Співвідношення понять «людина», «індивід», «індивідуальність», «особистість».
73. Соціально-психологічна структура особистості.
74. Психоаналітичний підхід до розуміння особистості (З.Фройд, К.Юнг, А.Адлер).
75. Розуміння особистості з позицій гуманістичної психології (К.Роджерс, А.Маслоу).
76. Акмеологічний підхід до вивчення особистості.
77. Поняття соціалізації. Сфери, стадії, інститути та механізми соціалізації

особистості.

78. Віковий аспект соціалізації особистості.

79. Особливості соціалізації особистості у кризові та стабільні періоди життя.

80. Особливості соціалізації особистості у стабільні та нестабільні періоди життя суспільства.

81. Аналіз феноменів, що мають місце у процесі соціалізації індивіда: «асоціалізація», «десоціалізація», «соціально-психологічна дезадаптація», «ресоціалізація», «соціальна реабілітація».

82. «Я-концепція» в структурі особистості.

83. Вхідження особистості у групу та становлення у ній.

84. Статусно-рольова реалізація особистості у групі.

85. Поняття соціальної установки. Структура та функції аттитюдів.

86. Соціальна установка та поведінка особистості.

87. Позитивний та негативний вплив групи на особистість.

88. Спілкування як соціально-психологічний феномен.

89. Структура, функції, види спілкування.

90. Форми спілкування.

91. Гендерні особливості спілкування.

92. Труднощі, бар'єри та деформації спілкування.

93. Етнопсихологічний контекст спілкування.

94. Комунікативний простір в міжособистісних стосунках. Структура комунікативного процесу.

95. Психологія виголошування інформації та слухання. Види слухання.

96. Вербальна та невербальна комунікація.

97. Комунікативні бар'єри.

98. Загальна характеристика взаємодії. Взаємодія і спільна діяльність.

99. Конфліктна взаємодія. Стратегія поведінки особистості у ситуації конфлікту.

100. Деструктивні форми взаємодії.

101. Спілкування як сприйняття один одного (перцептивний аспект спілкування).

102. Ефекти міжособистісного сприйняття.

103. Механізми міжособистісного взаєморозуміння (ідентифікація, емпатія, рефлексія, стереотип, установка, каузальна атрибуція).

104. Характеристика способів впливу в процесі спілкування (переконання, навіювання, наслідування, соціальне зараження).

105. Сутність соціально-психологічного підходу до групи.

106. Основні характеристики групи. Види груп.

107. Основні підходи до дослідження малої групи.

108. Класифікації малих соціальних груп.

109. Структура малої соціальної групи.

110. Соціально-психологічна характеристика сім'ї як малої соціальної групи.

111. Комунікативний потенціал малої соціальної групи групи.

112. Поняття групової динаміки, її механізми.

113. Стадії розвитку групи.

114. Нормативна поведінка в групі.
115. Вплив норм більшості. Вплив норм меншості.
116. Лідерство і керівництво в групі. Стили лідерства і керівництва.
117. Психологія прийняття групового рішення.
118. Групова згуртованість та групові конфлікти.
119. Класифікація та особливості розвитку великих соціальних груп.
120. Соціально-психологічний аналіз етнічних груп.
121. Психологія великих стихійних груп: маси, натовпу, публіки, аудиторії.
122. Психологія соціальних рухів.
123. Соціальна психологія міжгрупових відносин.
124. Суспільна й масова свідомість.
125. Стійкі регулятори поведінки: традиції, звичаї.
126. Мода, чутки та їх вплив на масову свідомість. Паніка.
127. Психологія маніпулювання масовою свідомістю.
128. Загальна характеристика прикладної соціальної психології.
129. Соціально-психологічний тренінг.
130. Предмет, завдання, структура та методи вікової психології.
131. Дитинство як предмет психологічного дослідження. Специфіка психічного розвитку дитини.
132. Передумови виникнення дитячої психології як самостійної науки (Ч. Дарвін, І.Ф. Герберт, К.Д. Ушинський, В. Прейєр та ін.).
133. Виникнення та розвиток вікової психології на початку ХХ століття (С. Холл, В. Штерн, Е. Клапаред, К. Бюлер, Ш. Бюлер та ін.).
134. Життєвий цикл розвитку людини: пренатальний, дитинство, юність, зрілість, старість.
135. Діяльнісний підхід у психології (Л.С. Виготський, О.М. Леонтьєв, Л.С. Ребінштейн, П.Я. Гальперін, Д.Б. Ельконін та ін.). Зміст поняття «провідна діяльність».
136. Онтогенез психіки, особливості її розвитку на різних вікових етапах. Поняття про розвиток, дозрівання, ріст.
137. Поняття про вік та вікові (нормативні) кризи. Поділ онтогенезу на вікові періоди як основа періодизації розвитку людини.
138. Основні підходи та критерії вікової періодизації (З. Фройд, Л. Кольберг, Е. Еріксон, Ж. Піаже, Л.С. Виготський, Д.Б. Ельконін та ін.).
139. Біологічний підхід до розвитку (теорія рекапітуляції С. Холла, теорія дозрівання А. Гезелла).
140. Психодинамічний підхід до розвитку (теорія психосексуального розвитку З. Фройда, психосоціальна теорія Е. Еріксона).
141. Біхевіористський підхід до розвитку (теорія оперантного зумовлення Б. Скіннера, соціально-когнітивна теорія А. Бандури).
142. Когнітивно-генетичний підхід до розвитку (теорія розвитку дитячого інтелекту Ж. Піаже).
143. Культурно-історична теорія Л.С. Виготського.
144. Теорія конвергенції В. Штерна.
145. Теорія морального розвитку Л. Кольберга.

146. Теорії розвитку у вітчизняній психології (С.Л. Рубінштейн, О.М. Леонт'єв, О.В. Запорожець, Б.Г. Анан'єв, П.Я. Гальперін, А.В. Петровський, Д.Б. Ельконін, Г.С. Костюк та ін.).
147. Взаємозв'язок навчання та розвитку особистості: основні концепції (Е. Торндайк, Ж. Піаже, Л.С. Виготський).
148. Пренатальний ріст та розвиток дитини. Вплив зовнішнього середовища на пренатальний розвиток дитини. Криза народження.
149. Психологічна характеристика періоду новонародженості. Розвиток орієнтації в навколишньому світі (сенсорний та перцептивний розвиток) у немовлячому віці.
150. Криза першого року життя. Центральні психологічні новоутворення немовлячого періоду.
151. Становлення Я-концепції у ранньому віці. Криза 3-х років: симптоми, шляхи подолання.
152. Загальна характеристика психічного розвитку дошкільника.
153. Акцентуації характеру в підлітковому віці.
154. Чинники психічного розвитку в ранній юності. Внутрішня позиція і формування життєвих планів.
155. Особистісне та професійне самовизначення в ранній юності. Етапи становлення професійного самовизначення.
156. Психосоціальний розвиток у період ранньої дорослості.
157. Професійна підготовка та вибір професійного шляху у ранньому дорослому віці.
158. Середня дорослість: особливості емоційного та когнітивного розвитку. Причини та наслідки кризи середнього віку.
159. Загальна характеристика періоду пізньої зрілості. Старіння: фізіологічні, психологічні та соціальні причини.
160. Особистісний та соціальний розвиток у похилому віці. Екзистенційна криза: шляхи подолання.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Ануфрієва Н.М., Зелінська Т.М., Єрмакова Н.О. Соціальна психологія: Навчальний посібник. Київ: Каравела, 2011. 296 с.
2. Варій М.Й. Загальна психологія: Підручник. Київ: «Центр учбової літератури», 2015. 968 с.
3. Вікова та педагогічна психологія: навчальний посібник / О.В.Скрипченко, Л.В. Долинська та ін. Київ: Каравелла, 2001. 416 с.
4. Максименко С.Д., Зайчук В.О., Клименко В.В. та ін. Загальна психологія: Підручник. Вінниця: «Нова книга», 2004.
5. Москаленко В. В. Соціальна психологія: Підручник. 2-ге вид., випр. та доп. – Київ, 2008. 688 с.
6. Москалець В. П. Загальна психологія: підручник для студентів спеціальності «психологія». Київ: Ліра-К, 2023. 568 с. ISBN 978-617-7748-90-7 ©.
7. Москалець В. П. Психологія особистості: підручник. Київ: Ліра-К, 2020.

363 с. ©.

8. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: Навчальний посібник. Київ: Вища школа, 2004
9. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія. Київ: Академвидав, 2003. 448 с.
10. Орбан-Лембрик Л. Е. Соціальна психологія: підручник: у 2-х кн. Кн.1. Соціальна психологія особистості і спілкування. Київ : Либідь, 2004. 576 с.
11. Основи соціальної психології: навчальний посібник / М. М. Слюсаревський, В.О. Татенко, Т.М. Титаренко, Н.В. Хазратова та ін.; за ред. М.М.Слюсаревського. Київ: Міленіум, 2008. 495 с.
12. Савчин М. В. Загальна психологія: підручник. 2-ге вид., перероб., доповн. Київ: ВЦ «Академія», 2018. 344 с.
13. Савчин М.В., Василенко Л.П. Вікова психологія: навчальний посібник. Дрогобич: "Відродження", 2001. 287 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.